

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Når man hører hr. Bjarne Laustsen, er det jo stærkt overraskende, at der stadig er arbejdsmiljøproblemer her i landet. Det er jo vildt chokerende, at det lige pludselig vælter frem fra hjørnerne med arbejdsmiljøproblemer efter ni energiske år på det her område.

Må jeg så godt sige, at jeg meget lagde mærke til hr. Bjarne Laustsens indlæg henvendt til hr. Bent Bøgsted omkring APV, hvor hr. Bjarne Laustsen sagde – og det håber jeg vi nu får på tryk i Folketingets forhandlinger – at man ikke kan fremsætte forslag, hvis der ikke er flertal for det.

Det er jo en interessant tanke. Det synes jeg er noget, som vi bør skrive os bag øret. Det vil jo måske reducere Folketingets arbejdsmængde ganske væsentligt, så jeg vil da fremføre i relevante organer, at Socialdemokratiet er kommet til den konklusion på det her område – en interessant iagttagelse.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Lene Garsdal som ordfører for forslagsstillerne.

Lene Garsdal (SF):

Til det sidste vil jeg sige, at jeg ikke vil håbe, at det var det, hr. Bjarne Laustsen sagde.

Jeg vil gerne have lov at takke for debatten. Det var ikke meget nyt, der kom – vi har debatteret det før. Jeg bemærkede også – nu har vi også fået ministerens oplæg næsten to gange – at ministeren konstaterede, at ud fra den nye rapport om udviklingstendenser i arbejdsmiljøet er der faktisk fortsat mange problemer, og at det er svært at konkludere både på ulykkesområdet og på det psykiske arbejdsmiljø, og at nogle af de væsentlige brancher med EGA ikke har fået løst deres problemer. Så vi ser meget frem til de initiativer, der kommer i den anledning.

Hr. Bjarne Laustsen var inde på at pålægge virksomheder med et højt sygefravær og dermed et dårligt arbejdsmiljø at anvende rådgivning. Det har jeg fornemmet også var noget af det, der var i ministerens eget oplæg om sygefravær, så det kunne man nok blive enig om. Så var han i øvrigt også inde på APV og EU, og den har vi jo siden fået klippet toppen lidt af.

Hr. Flemming Oppfeldt var lovligt undskyldt som stedfortræder; det, som hr. Flemming Oppfeldt kunne sige om arbejdsmiljøet, var næsten

alt for rosenrødt, men det havde vi desværre ikke mulighed for at opponere imod.

Men det interessanteste indlæg her i dag, set fra forslagsstillerens synspunkt, var hr. Bent Bøgsteds bemærkninger om APV. Det glæder os, at hr. Bent Bøgsted finder, at man skal have APV på de små virksomheder, og forslagsstillerne har jo netop tidligere fremsat et forslag om det. Så vi ser frem til, hvordan det bliver lovgivningsmæssigt.

Fru Charlotte Dyremose og De Konservative har, som også hr. Bjarne Laustsen sagde det, pantsat deres synspunkter hos Venstre – ikke ét selvstændigt synspunkt kunne de komme med.

Hr. Anders Samuelsen opsummerede, som ministeren også sagde. Hr. Anders Samuelsen er jo en af forslagsstillerne, så det er betryggende, at ministeren finder hr. Anders Samuelssens opsummering tilfredsstillende.

Kl. 18.00

Til hr. Søren Søndergaard: Jeg tror, vi er mange, der har været inde på beskæftigelsesministerens hjemmeside og set på disse skrækkelige gamle ord, som står der. Det var, hvad der var af nye initiativer, og det var rigtignok noget gammelt noget.

Nu må vi se frem til det udspil, som ministeren kommer med, og jeg tror, at jeg på forslagsstillerens vegne kan sige, at vi er åbne over for at diskutere den kommende pakke inden for arbejdsmiljøet, og det ser vi frem til.

Jeg vil hermed gerne takke for debatten.

Hermed sluttede forhandlingen.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Som tidligere meddelt vil afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse blive foretaget i mødet i morgen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

21) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 160:

Forslag til folketingsbeslutning om afvikling af ræveproduktionen.

Af Kristen Touborg (SF) m.fl.
(Fremsat 23/4 2003).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Lene Espersen):

Beslutningsforslaget fra Socialistisk Folkeparti pålægger regeringen at tage de nødvendige lovgivningsinitiativer med henblik på afvikling af produktionen af ræve i Danmark hurtigst muligt og senest inden udgangen af 2009.

Jeg vil gerne starte med at takke forslagsstillerne for, at de har taget initiativ til, at vi i dag får lejlighed til at drøfte ræves velfærd her i Folketinget, for jeg er sikker på, at vi alle kan slutte op om, at rævene selvfølgelig også skal have det godt på linje med alle andre dyr, og det bør være vores fælles udgangspunkt, når vi nu skal drøfte rævenes velfærd.

Der findes på nuværende tidspunkt ikke et samlet regelsæt om beskyttelse af pelsdyr i dansk ret. I Europarådets regi er der i tilknytning til den europæiske konvention om beskyttelse af dyr, der holdes til landbrugsformål, i 1999 vedtaget en rekommandation om pelsdyr, hvori der stilles visse minimumskrav til beskyttelse af pelsdyr. Rekommandationen er som følge af særlige bestemmelser i konventionen bindende for medlemsstaterne, selv om den benævnes rekommandation, altså anbefaling. Danmark vil derfor efterleve retningslinjerne i rekommandationen.

Det er også baggrunden for, at vi i regeringens handlingsplan for bedre dyrevelfærd, »Dyrs velfærd – vores ansvar«, fra april 2002 har anført, at forholdene for dyr i den danske pelsproduktion bør reguleres nærmere af hensyn til dyrenes velfærd. Regeringen har derfor i et stykke tid arbejdet med et udkast til en ny bekendtgørelse om beskyttelse af pelsdyr.

Det er imidlertid uhyre vigtigt, når vi taler om rævenes velfærd, ligesom det er tilfældet på alle andre områder inden for dyrevelfærd, at der foreligger en god dokumentation, som kan danne grundlag for nye krav til forbedring af dyrenes velfærd. Kun på denne måde kan vi formentlig være helt sikre på, at de tiltag, der iværksættes, er både nødvendige og rigtige set ud fra en dyrevelfærdsmæssig synsvinkel. Derfor har regeringen også afventet Det Dyreetiske Råds udtalelse om pelsdyr, før arbejdet med den nye bekendtgørelse om beskyttelse af pelsdyr kunne afsluttes.

Det Dyreetiske Råds udtalelse blev offentliggjort først på året, og vi vil lægge sidste hånd på bekendtgørelsen om beskyttelse af pelsdyr, som

herefter skal sendes i høring både hos relevante myndigheder og organisationer.

Det er således hensigten, at bekendtgørelsen ikke alene vil skulle gennemføre Europarådets rekommandation, men også vil skulle tage højde for Det Dyreetiske Råds anbefalinger. Det Dyreetiske Råd, der i sin udtalelse beskæftiger sig indgående med hold af både mink og ræve, konkluderer, at der er velfærdsproblemer i pelsproduktionen i Danmark, og at dette i særlig grad gælder ræveproduktionen. Det er derfor ifølge rådet nødvendigt, at der generelt set sættes ind med lovgivning og fortsat forskning, således at dyrenes velfærd tilgodeses i højere grad, end det er tilfældet i dag.

Det Dyreetiske Råd stiller sig som nævnt særlig kritisk over for ræveproduktionen, som den foregår i dag, og peger på en række konkrete punkter, hvor der særlig er behov for forbedringer. Det gælder f.eks. kravet om øget plads, et mere komplekst beskæftigelsesmiljø og en reduktion af frygtsomheden hos rævene. Det skal dog her nævnes, at nogle medlemmer af rådet finder det urealistisk at forestille sig, at ræveproduktionen i Danmark kan tilrettelægges således, at rævenes behov tilgodeses i tilstrækkeligt omfang.

Jeg er af den opfattelse, at vi i første omgang bør stille skærpede krav til produktionen, og jeg vil derfor snarest muligt udstede den tidligere omtalte bekendtgørelse om beskyttelse af pelsdyr, der som nævnt både vil gennemføre Europarådets rekommandation og tage højde for de konkrete anbefalinger fra Det Dyreetiske Råd.

Udkastet til bekendtgørelse vil på en række punkter komme til at gå en del videre, end hvad der kræves i rekommandationen. Kravene til størrelsen af rævenes bure vil således blive skærpet, ligesom det vil blive et krav, at rævene har adgang til både en kasse og en hylde i det enkelte bur. Der arbejdes endvidere i øjeblikket på at gøre bekendtgørelsens overgangsbestemmelser så korte som overhovedet muligt, så vi er sikre på, at de dyrevelfærdsmæssige forbedringer hurtigt kan begynde at virke rundt omkring på pelsfarmene.

Kl. 18.05

For så vidt angår forskning, kan jeg oplyse, at der allerede i dag forskes i nye tiltag med henblik på en forbedring af rævenes velfærd. Der er etableret en forskningsenhed på Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, der arbejder med ræveproduktion. Endvidere har etologer på Københavns Universitet i efteråret 2002 forestået

forsøg med beskæftigelsesobjekter til ræve, og på nuværende tidspunkt er et speciale med hovedfokus på forholdet mellem ræv og menneske i farmpraksis ved at blive færdiggjort.

For kort at opsummere: Det Dyreetiske Råd har i sine omfattende udtalelser om pelsdyr løftet pegefingern og gjort opmærksom på, at der er en række væsentlige dyrevelfærdsmæssige problemer i den danske pelsproduktion, ikke mindst på ræveområdet, og at der må gøres noget både i form af nye regler og mere forskning.

Justitsministeriet er i øjeblikket netop ved at lægge sidste hånd på et udkast til en ny bekendtgørelse om beskyttelse af pelsdyr, der bl.a. nærmere regulerer hold af ræve, og som på en række punkter går videre, end hvad der kræves i Europarådets rekommandation.

Endelig forskes der allerede i dag i nye måder at forbedre rævenes velfærd på.

Det vil på denne baggrund efter regeringens opfattelse ikke være ret og rimeligt på nuværende tidspunkt at beslutte, at det ikke længere skal være muligt at anvende ræve i pelsproduktionen i Danmark.

Regeringen kan derfor på det foreliggende grundlag ikke støtte beslutningsforslaget, men vi vil til gengæld snarest muligt udstede de nævnte regler, der stiller nye og skærpede krav til ræveproduktionen i Danmark, og dermed sikre en væsentlig forbedring af rævenes velfærd.

Karsten Nonbo (V):

Danmark er verdens største producent af pelskind, herunder fra mink, kanin, chinchilla og ræv. Vi eksporterer til USA, til det øvrige Europa, til Rusland, Japan, Korea og Kina.

Vi bliver nødt til at erkende, at vi er nødt til at have nogle produktioner, hvori der indgår eksport. Vi kan, hvor gerne vi end vil, ikke leve af skattetræk i kontanthjælpen f.eks. Vi bliver nødt til at producere noget.

Når man tænker på vores debat omkring pelsfremstilling af hunde og katte fra Østen, er jeg dyrevelfærdsmæssigt meget tryk ved, at der produceres i Danmark og ikke i Østen. Derfor skal vi også fastholde en produktion, hvis der skal være en produktion af pelse i Danmark.

Selvfølger skal vi stille dyrevelfærdsmæssige krav til danske producenter og ikke eksportere erhvervet til lande med en mindre dyrevelfærd, for så får vi de groteske situationer, man kan se i især Fjernøsten.

Dansk Pelsdyravlerforening har i en pressemeddelelse udtalt sig positivt om Det Dyreetiske Råds rapport, den rapport, som justitsministeren nu vil omsætte til en bekendtgørelse. Dansk Pelsdyravlerforening siger noget meget klogt: »Det er som udgangspunkt ikke et spørgsmål om, hvad dyrene skal bruges til, men hvordan deres leveforhold er, om de er rimelige.«

Dansk Pelsdyravlerforening bakker op om Europarådets rekommandation. Man er klar til fra pelsdyravlernes side at tage et medansvar og finansiere forskning og tage initiativ til relevante handlingsplaner. Man vil have arealkrav pr. kilo dyr, kan man sige, frem for pr. dyreenhed.

Man synes, at temperament og det at have tilid skal indgå som et avlsparemeter. Nogle problemer kan avles væk, siger man, og her kunne jeg forestille mig, at man tænker på frygtsothed. Uddannelse af avlerne skal specifikt indrettes efter dyrearter.

Rævetæver skal tilbydes to bure uden for avlsperioden. De skal have forskellige slags hylde og kasser hele året, siger man fra Dansk Pelsdyravlerforenings side.

Kontakten mellem dyr og mennesker skal øges i produktionen. Det skal undersøges, hvorledes rævetæver i højere grad kan indhuses i rækkefølge efter indbyrdes rangorden.

Mindre ræve skal sikres mod mistrivsel, herunder også mod dyreaktivist, som har mange minks lidelser på samvittigheden.

Vi har i Retsudvalget været ude at se på Novo Nordisks forsøgsgård. Det fik megen kritik til at forstumme. Måske skulle vi prøve at kigge hos pelsavlerne, det kunne måske også hjælpe os i debatten.

Jeg er derfor enig med justitsministeren i, at det er et område, der skal have vores bevågenhed, men direkte at afskaffe produktionen mener jeg vil kunne få den konsekvens, at pelsproduktionen foregår i lande, hvor dyrevelfærden ikke tilnærmelsesvis er, som den er i Danmark.

Vi kan derfor i Venstre ikke tilslutte os et beslutningsforslag om totalt at forbyde denne form for pelsproduktion.

Kl. 18.10

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Når Venstres ordfører i ordførertalen blander produktionsformerne af pelsdyravl sammen, synes jeg, det er lidt søgt at anvende den form for argumentation, for forslaget handler jo om ræve. Når Venstres ordfører så snakker om både kani-

ner og mink og andre pelsdyr, mener jeg, Venstre rammer ved siden af.

For mig at se er det meget afgørende, at vi snakker om ræve, for jeg mener, der er meget stor forskel på f.eks. ræve og mink. Forskellen er efter min opfattelse først og fremmest, at ræve udviser en adfærd, som for mig klart viser, at de er meget, meget utrygge ved at skulle opholde sig i bur.

Derfor vil jeg godt høre Venstres ordfører, om Venstre ikke er enig i de synspunkter, og at man på den baggrund vel burde forbyde det.

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Nu synes jeg, at det meste af min tale omhandlede ræve. Det var for at få en helhed i det, at jeg nævnte, hvilke former for produktioner der var. Så størstedelen af talen omhandlede ræve. Det er derfor, jeg siger, at det skal have vores bevågenhed, og at vi skal se på produktionen. Det er jo også det, man lægger op til fra Dansk Pelsdyravlereforenings side. Det er jeg helt med på. Men hvis man starter med et forbud, kommer man jo aldrig videre med at forbedre en produktion.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil godt spørge Venstres ordfører: Er det efter Venstres opfattelse overhovedet muligt at holde ræve som produktionsdyr på forsvarlig vis, altså dyreetisk set, med den adfærd, som rævene udviser? Uanset om man måtte lave burene væsentlig større, og at man ville lave alle de andre ting, ville det så efter Venstres opfattelse være muligt at holde ræve i bur på forsvarlig vis?

(Kort bemærkning).

Karsten Nonbo (V):

Ja.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Inger Bierbaum som ordfører.

Inger Bierbaum (S):

Med beslutningsforslag nr. B 160 foreslår SF, at regeringen skal lovgive om at afskaffe ræveproduktionen i Danmark med basis i en række dyreetiske overvejelser. Det er meget forståeligt, at SF vil uforsvarlig omgang med dyr til livs, og jeg har meget forståelse for, at forslagsstillerne med udgangspunkt i Det Dyreetiske Råds udtalelse om pelsdyrfremstillingen i Danmark føler,

at ræveproduktionen herhjemme burde lukke og slukke.

Socialdemokratiet er meget enig i intentionerne i forslaget. Vi bør som ansvarlige politikere ikke se gennem fingre med, at nogle dyr behandles på måder, som er i strid med deres natur, blot for vores velbefindende. Enhver fremstilling skal ske med den størst mulige hensyntagen til dyrets velfærd. Det er et krav, vi stiller med hensyn til dyr i madfremstillingen. Det er et krav, vi også stiller til håndteringen af dyr i andre sammenhænge end den, der har med fødevarer at gøre. Vi synes derfor, at ræveproduktionen skal leve op til alle de krav, vi kan forvente af moderne og humane producenter.

Her lister forslagsstillerne en række krav op i bemærkningerne til forslaget. Jeg kan give Socialdemokraternes støtte til enhver forbedring af vilkårene for pelsdyr. Vanrøgt er naturligvis helt uacceptabelt, hvilket er et synspunkt, som ingen kan være uenig i. De indeburede ræve lider jo under produktionen, som den foregår i dag. Det har Dyrenes Beskyttelse så fint fremhævet op til flere gange over for folketingspolitikere.

Kl. 18.15

Selv om enigheden rækker langt, så rækker den ikke helt til forslagsstillernes konklusion. Socialdemokratiet ønsker ikke at gå ind for en centralt bestemt afvikling. Vi har ikke noget principielt imod, at dyr bliver brugt i produktionen, så længe det sker under de rigtige dyrevelfærdsmaessige forhold. Derfor vil vi langt hellere lave regler, der sikrer dyrevelfærdsstandarder, end vi vil forbyde. Det betyder formentlig i dette konkrete tilfælde, at ræveproduktionen ikke bliver rentabel i fremtiden.

Hvis den ikke er rentabel, når nye standarder for dyrevelfærd i fremtiden skal overholdes, så bør der ikke foregå produktion, for hvis forbrugerne ikke er villige til at betale for en acceptabel produktion af ræve, så bør der ikke være ræveproduktion. Det forventer vi ikke bliver tilfældet med de krav, som Det Dyreetiske Råds rapport og EU's ekspertkomité fastslår for den fremtidige produktion. Vi lægger således vægt på Det Dyreetiske Råds formand, Peter Sandøes, udtalelse om, at erhvervet bør have en chance.

Vi konkluderer altså modsat forslagsstillerne, at vi gerne tager et medansvar for at forbedre rævenes livs kvalitet og ser frem til, at ministeren på dette område tager de fornødne initiativer og udsteder bekendtgørelsen om pelsdyrproduktion, der bør følge forslagene fra Det Dyreetiske Råd og EU's ekspertkomité.

Men vi kan ikke sige ja til at kræve ræveproduktionen afviklet.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Socialdemokratiets ordfører giver udtryk for, at Socialdemokratiet ikke principielt er imod, at dyr holdes som produktionsdyr. Det kan jeg tilslutte mig.

Men jeg vil godt spørge Socialdemokratiets ordfører, om man ikke finder, at der er utrolig stor forskel på, hvilke dyr det er, man holder som produktionsdyr. For mig er der uendelig stor forskel på, om vi snakker køer og svin, eller vi snakker f.eks. ræve. Der er også for mig uendelig stor forskel på, om vi snakker ræve eller mink. De udviser en helt forskellig adfærd ved at være holdt i bur.

Jeg har utrolig svært ved at se, at det overhovedet er forsvarligt at have ræve i bur, uanset hvordan man holder dem som produktionsdyr, og jeg vil godt spørge Socialdemokratiet, om man ikke er enig i det synspunkt, at det reelt ikke burde forefindes, fordi det er et vildt dyr, som viser en adfærd, som ikke er i overensstemmelse med den dyrevelfærd, vi normalt anser for at være fremherskende.

(Kort bemærkning).

Inger Bierbaum (S):

Som jeg gav udtryk for i min ordførertale, er vi principielt for, at man kan have produktionsdyr på dette område. Det er vigtigt, at velfærden for de dyr er i orden.

Som ræveproduktionen foregår i dag, synes vi, den er uacceptabel, men med de tiltag, som er listet op i hr. Kristen Touborgs forslag her, og hvis man vil leve op til alle de krav, som dette frygtsomme dyr, som ræven ganske rigtigt er, kræver, således som hr. Touborg giver udtryk for, så mener vi, at produktionen vil blive meget dyr. Den er jo i forvejen lille i Danmark. Der er jo i forvejen ældre producenter, som måske ikke vil lægge om. Men er der mennesker, der vil lave en produktion, som lever op til alle de dyrevelfærdsstandarder, som man kan forestille sig at det frygtsomme dyr, som ræven er, kræver, så siger vi ja til den produktion.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Venstres ordfører gav jo ret klart udtryk for, at man satte erhvervsinteresserne over dyrevelfærd. Det var vel ikke så overraskende. Det er

måske mere overraskende, at Socialdemokratiet tilsyneladende også er ved at gøre det.

Kl. 18.20

Så skal jeg bare konkretisere, at jeg ikke synes, fru Inger Bierbaum svarede i rimelig udstrækning på, om det er forsvarligt at holde ræve i bur. Vi mener ikke, det er det, uanset om man laver de foranstaltninger, der her er tale om i forslaget.

Vi mener, at man må se på den adfærd, ræven har. Derfor bør vi tage hensyn til dyrevelfærden og lade den være afgørende for, om man skal holde ræve til produktionsformål, og ikke lade det afhænge af, om det nu bliver så dyrt, at en produktion bliver umuliggjort. Det synspunkt er vi i alt fald ikke enige i.

(Kort bemærkning).

Inger Bierbaum (S):

Vi har i Socialdemokratiet det synspunkt, at dyrets velfærd står over det kapitalistiske eller markedsmæssige synspunkt. Det betyder, at når man, som vi tror, som producent kan opfylde alle de ting, som et dyrs adfærd kræver, så mener vi, at vi godt kan have en produktion.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Bent Bøgsted som ordfører.

Bent Bøgsted (DF):

Forslaget her, som SF har fremsat, om, at regeringen skal tage de nødvendige lovgivningsinitiativer med henblik på afvikling af produktionen af ræve i Danmark senest med udgangen af år 2009, er der mange gode ting i, og det kan Dansk Folkeparti følge langt hen ad vejen.

Dansk Folkeparti mener dog, at det eksisterende bursystem kan forbedres betydeligt ved at give rævene mere plads og er derefter ligeledes indstillet på, at rævene skal have permanent adgang til en helårsredkasse, som primært skal sikre tryghed for rævene.

Det er jo også noget af det, som justitsministeren var inde på, og der vil komme en bekendtgørelse om det, og så må vi se, hvor meget den nu indeholder.

Dansk Folkeparti er derimod ikke umiddelbart indstillet på at afskaffe ræveproduktion i Danmark, så længe der ikke forekommer vanrøgt af dyrene. Man bør tænke på, at ræveproduktion er en livsform for farmerne, som ikke er interesserede i at omstille deres produktion. Vi skal tænke på, at der kun er omkring 100 gamle avlere tilbage. Der kommer ikke nogen nye avle-

re til. De avlere, der er der i dag, går på det nærmeste mange gange og kæler for deres ræve. Det er ikke vilde dyr, de beholder i ræveproduktionen.

De ræve, de har i deres produktion, er i de fleste tilfælde stille og rolige ræve, og det vil man kunne se, hvis man besøger en rævefarm. Problemet, når der er nogen, der besøger den, er selvfølgelig, at der måske kommer 3-4 stykker på en gang, at der bliver uro, og så bliver dyrene urolige. De er ikke spor urolige, når det er avleren selv, der går og passer dem. Hvis man har prøvet at passe ræve og kæle lidt for dem, så finder man egentlig ud af, at de avlere, vi har i dag, er nogle, der simpelt hen går og kræser for deres ræve. De gør, hvad de kan, for at rævene skal have det godt, og det må vi acceptere.

Vi mener, at ræveproduktionen afvikler sig selv ad åre, netop på grund af at der ikke er kommet nye avlere til, og at de avlere, der er, er oppe i alderen. Når de engang stopper med at have ræve, så stopper ræveavlen også her i Danmark.

Vi kan ikke gå med til at lovgive om et forbud nu.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Det er jo næsten rørende at høre hr. Bent Bøgsteds udmale, hvordan farmerne går og kæler for rævene, næsten som om det var katte. Jeg må sige, at det er ikke helt det indtryk, jeg har fået ude hos de rævefarmere, hvor jeg har været.

Så siger hr. Bent Bøgsted jo også, at det er så, fordi det er mig, der kommer. Jeg tror nu ikke, det er, fordi jeg er SF'er, men nærmest fordi jeg er fremmed i den forbindelse. Det kan man aldrig helt afvise, men på den anden side er det vilde dyr, som der her er tale om, og som jo ikke er fremavlet for at få en mere fredsomlig adfærd, men er fremavlet, for at man kan få større dyr, mere skind, bedre kvalitet osv. Det er jo et af de problemer, der er i det.

Kl. 18.25

Er det virkelig Dansk Folkepartis holdning, at det er helt dyrevelfærdsmæssigt forsvarligt at holde ræve i fangenskab af produktionshensyn, at ræve i bur har det godt?

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Som jeg sagde, så går vi jo også ind for, at rævene skulle have bedre forhold. Det er jo helt klart, at dyrene skal have de bedste forhold, de kan få,

og som vi kan give dem. Men avlerne avler efter de rolige dyr, de er ikke interesserede i at have dyr på deres farm, der er vilde.

Jeg har selv passeret ræve i et par år, kan jeg sige til hr. Kristen Touborg, og der fik jeg indtryk af, hvad det vil sige at have med ræve at gøre. Man finder ud af, hvordan rævene er til daglig. De er urolige i parringssæsonen, det er klart, for så kommer der en han ind til dem, og så bliver de urolige. Men når de ellers er i burene, så er de egentlig meget fredssommelige, det er der ingen tvivl om. Jeg vil garantere for, at de ræveavlere, vi har, vil skrive under på, at de kræser for deres ræve, og at de er interesserede i, at de har det godt. Vi kan selvfølgelig ikke udelukke, at der er nogle ræve indimellem, der bliver lidt vilde, men det er jo heller ikke dem, farmerne er interesserede i at beholde.

Men det er helt klart, at selvfølgelig skal rævene have gode forhold.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Nu har jeg ikke påstået, at rævefarmerne udøver dyremishandling; jeg er ikke i tvivl om, at de forsøger at gøre det bedst muligt for dyrene under de forhold, de nu måtte have.

Men det, jeg spørger om, er sådan set, om det overhovedet er forsvarligt at holde vilde dyr i fangenskab for at producere. Det kan jeg så høre at Dansk Folkeparti mener at det er på det her område. Ellers er Dansk Folkeparti jo altid meget fremme, oppe på mærkerne for at gøre klart, at man tager dyrenes parti, men jeg har mere og mere lagt mærke til, at hver gang det så handler om erhverv, så er det, ligesom hensynet til dyrene bliver rimelig meget nedprioriteret. Snakker vi svineproduktion, så er Dansk Folkeparti ikke rigtig med, snakker vi ræveproduktion, så er Dansk Folkeparti ikke rigtig med.

Man er nødt til at konstatere, at det altså kun er, når tingene kan foregå, uden at det betyder noget for erhvervene, at Dansk Folkeparti dyrevelfærdsmæssigt er i overensstemmelse med det, de siger. Så må vi jo konstatere det.

Charlotte Dyremose (KF):

Da den konservative ordfører, fru Else Theill Sørensens, ikke kan være til stede, har jeg lovet på hendes vegne at fremføre Det Konservative Folkepartis holdning.

Det Konservative Folkeparti prioriterer dyrevelfærd meget højt. Derfor gør det naturligvis indtryk på os, som det gør indtryk på forslags-

stillerne, at Det Dyreetiske Råd udtaler, at der er store velfærdsproblemer i forbindelse med ræveproduktionen i Danmark.

Vi er også opmærksomme på, at Europarådet har vedtaget en rekommandation, der er bindende for medlemsstaterne, og som pålægger staterne at efterleve retningslinjer, der betydeligt ændrer på forholdene i ræveproduktionen.

Nogle af de behov, som ræve i fangenskab i dag ikke får tilfredsstillet, er deres behov for bevægelsesfrihed og beskæftigelse, behov for permanent adgang til helårsredekasser og deres sociale behov. Ræve i fangenskab har heller ikke mulighed for at udnytte deres jagtinstinkt. I det hele taget tyder meget på, at det er forbundet med betydelige vanskeligheder at indrette volieresystemer, som giver rævene den velfærd, som vi ønsker de skal have.

Imidlertid ønsker vi ikke at være så kategoriske, som forslagsstillerne er det med dette beslutningsforslag, hvor de foreslår produktion af ræve i Danmark afviklet totalt. Vi vil i stedet for afvente justitsministerens varslede bekendtgørelse om beskyttelse af pelsdyr. Det kan godt være, at kravene i den bliver så strenge, at det ikke mere er realistisk at opretholde en produktion af ræve i Danmark, men det vil vi lade være op til erhvervet at afgøre.

Det Konservative Folkeparti kan altså ikke støtte forslaget.

Kl. 18.30

Tredje næstformand (Kaj Ikast):
Hr. Martin Lidegaard som ordfører.

Martin Lidegaard (RV):

Jeg vil gerne starte med at takke SF for at give os lejlighed til at diskutere dyrevelfærd endnu en gang og også på et område, der normalt ikke har så megen bevågenhed, men som jo er meget aktuelt på grund af den rapport, der netop er kommet fra Det Dyreetiske Råd.

Fra Det Radikale Venstres side deler vi fuldt ud den bekymring, som SF også har, og som mange partier her i dag har. Det er jo ret indlysende, når man læser Det Dyreetiske Råds konklusioner, at det er meget svært at lave en pelsproduktion af ræve, som tilgodeser dyrenes velfærd, og at der er store mangler i dag.

Når vi ikke umiddelbart bider til bolle, om jeg så må sige, og her i dag vil give vores tilsagn, så er det, fordi vi gerne først vil se den bekendtgørelse, som ministeren kommer med, for at se, om den i sig selv stiller så stærke krav, at der vil ske

det, som forslagsstillerne selv skriver i deres bemærkninger, at alene med de krav, som kommer i forbindelse med Europarådet og de nye miljøkrav, vil det yderligere fordyre produktionen af rævepelse, og det forstærker de senere års tendens med en kraftig nedgang i dansk ræveproduktion. Derfor kan man sige, at med de nye krav, man stiller, kan det jo være, at det ikke bliver rentabelt.

Vi vil umiddelbart hellere gøre det den vej, hvis vi føler, at den bekendtgørelse, der kommer, er stram nok, simpelt hen fordi vi principielt synes, det er en bedre og mere fair måde at gøre det på over for de mennesker, der nu engang lever af erhvervet.

Det er jo nok sådan i det hele taget med produktion af pels, også mink, at det desværre nok er illusorisk at forestille sig, at man kan have fuldstændig dyrevelfærd, men det fritager selvfølgelig ikke os for at stille så skrappe krav som overhovedet muligt. De er ikke skrappe nok i dag, og de skal være betydelig skrappe, og når vi har set den bekendtgørelse, som ministeren kommer med, vil vi tage stilling til, om vi synes den er skrap nok, til at vi kan undgå et egentligt forbud.

Det er vores udgangspunkt, men lad os se, hvad der kommer.

(Kort bemærkning).

Kristen Touborg (SF):

Jeg skal bare ganske kort spørge den radikale ordfører, om De Radikale mener, at det overhovedet er muligt på et dyrevelfærdsmæssigt forsvarligt niveau at holde ræve i fangenskab med henblik på pelsproduktion.

Min erfaring med det er, at der er en adfærd hos rævene, som betyder, at det er det næppe. Jeg vil gerne have De Radikales melding på det.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg må jo erkende, at jeg ikke selv er den store ekspert i ræveopdræt, men jeg henholder mig til de anbefalinger, som Det Dyreetiske Råd er kommet med i denne sag.

Hvis jeg skal komme med en vurdering, så vil det være, at det ikke er muligt at have opdræt af ræve, som i hvert fald er økonomisk rentabelt og samtidig dyrevelfærdsmæssigt forsvarligt.

Derfor er det også min vurdering, at hvis man stiller de krav til produktionen, som jeg forventer at ministeren vil stille, så vil det heller ikke

kunne betale sig at dyrke ræveopdræt i Danmark.

Tove Videbæk (KRF):

Da Kristeligt Folkepartis ordfører på området desværre ikke har mulighed for at være til stede her, skal jeg på hans vegne fremsige følgende:

Kristeligt Folkeparti ønsker ikke, at ræveproduktionen afvikles, selv om vi selvfølgelig er enige med forslagsstillerne i, at ræveproduktionen skal foregå på en dyreetisk forsvarlig måde. Kristeligt Folkeparti finder, at det må være muligt at forbedre forholdene omkring ræveproduktion, og her synes vi da, at nogle af de krav, der er skitseret i forslaget, er relevante at afprøve, samtidig med at der må udføres forskning i, hvordan rævenes velfærd forbedres.

Kristeligt Folkeparti er altså enig i, at der skal gøres noget ved området, men vi vil hellere angribe problemet konstruktivt ved at stille større krav og sørge for den fornødne forskning end på forhånd at smide håndklædet i ringen, hvilket vi nok mener at dette forslag gør.

Kristeligt Folkeparti kan altså ikke støtte forslaget i dets nuværende udformning.

Kl. 18.35

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Hr. Kristen Touborg som ordfører for forslagsstillerne.

Kristen Touborg (SF):

Jeg skal begynde med at meddele, at jeg har lovet at sige, at Enhedslisten støtter forslaget.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Det er noteret.

Kristen Touborg (SF):

Det er godt.

Det er jo så ret skuffende, synes jeg, at Enhedslisten er det eneste parti, der umiddelbart vil gå ind og tage konsekvensen af det, vi vel egentlig alle sammen eller i hvert fald langt de fleste af os mener. Alle mener vi vel, at det er uforsvarlige dyreværsmæssige forhold, rævene lever under i dag, og jeg føler egentlig også, at de fleste ordførere giver udtryk for, at det næppe er muligt at lave forhold, som er dyreetisk forsvarlige.

Så synes vi jo, at det ville være mest konsekvent, når det er dyrevelfærdsmæssigt uforsvarligt, at man så indfører et produktionsforbud i

stedet for at lave nogle bekendtgørelser, som indebærer, at det sandsynligvis bliver så dyrt at producere ræveskindene, at det ikke vil være økonomisk muligt i fremtiden. Jeg synes jo, det er mere rimeligt klart at melde, at vi ikke ønsker, at der skal produceres skind fra vilde dyr i fangenskab, når vilde dyr er så tæt på naturen, som ræve stadig væk er.

Det er vi ikke enige om, har vi jo så konstateret. Jeg er dog glad for også at måtte konstatere, at ministeren meget hurtigt kommer med en bekendtgørelse, det er i hvert fald sendt ud til høring, og jeg går ud fra også rimelig hurtigt kommer til at virke, sådan at der trods alt bliver taget hul på området, og så må vi jo så se, hvor lang tid det varer, inden det vil få den effekt, som jeg håber at det vil få, nemlig at vi ophører med ræveproduktion i Danmark

Jeg er skuffet over, at man varetager erhvervenes interesse så meget, før man varetager dyrenes, men det er jo så en konstatering, jeg er nødt til at tage til efterretning.

Tak for debatten.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 23. maj 2003, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvide til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 18.38